

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 14 Ekim 2025
Sayı : 1421

3219

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Nadir Toprak Elementlerinin (NTE) dünya rezerv dağılımı, rafinasyon ve işleme teknolojilerinin incelenmesi, Türkiye'nin özellikle Eskişehir Beylikova sahasındaki rezervinin teknik, ekonomik ve çevresel açıdan değerlendirilmesi, pilot tesisin mevcut durumu, üretim kapasitesi, yatırım süreçlerinin araştırılması; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Eti Maden, TENMAK NATEN ve diğer kurumların bu konudaki faaliyetlerinin incelenmesi, Cumhurbaşkanı Erdoğan ile ABD Başkanı Trump'ın yaptığı görüşmeler çerçevesinde, ABD ile imzalanan veya müzakere edilmekte olan NTE konusunu da kapsayan olası anlaşmaların içeriğinin araştırılması, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü 2023 yılı Sayıştay denetim raporundaki NTE konusu ile ilgili bulguların gereğinin yapılıp yapılmadığının tespit edilerek kaynakların verimli kullanımının denetlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İhtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Deniz YAVUZYILMAZ
Zonguldak Milletvekili

142.. Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
1	Ölmez DOL	Edirne Mv.	
2	Ahmet Bora YAZGAN	Edirne	
3	Gamze TAŞCIER	Ankara	
4	Süret Özçengiz	İstanbul	
5	Ahmet BAKUT	Adana Mv.	
6	Ö. Fethi Gökçer	Adana	
7	Mahir POLAT	İzmir	
8	Nurhan Yontar	Beşiktaş	
9	Ali Fırat KASAP	İzmir	
10	Şifet T. NALBANTOĞLU	İzmir	
11	İsmet Gökçeşen	Ç. kale	
12	Ali KARADAĞ	İzmir	
13	Orhan SÖMER	Ankara	
14	Tüker Aşer	Bolu	
15	Göknel Mansur Kiling	İstanbul	
16	Jale Nur SÜLLÜ	ESKİŞEHİR Mv.	
17	Serhat ALPACI	Denizli Mv.	
18	Nail CİLER	KOCAELİ Mv.	
19	Turan Tarkan ÖZK	İstanbul Mv.	
20	Süleyman BİBİL	Aydın Mv.	

Utku Gökçer Eskişehir Mv.

GEREKÇE

Nadir toprak elementleri, periyodik tabloda atom numaraları 57-71 aralığında bulunan lantanyum, seryum, praseodimyum, neodimyum, prometyum, samaryum, evropiyum, gadolinyum, terbiyum, disprosyum, holmiyum, erbiyum, tulyum, iterbiyum, ve lütesyum elementlerinin oluşturduğu lantanitler grubunun yanı sıra benzer kimyasal özelliklere sahip olan ve doğada genellikle bunlarla birlikte bulunan 21 atom numaralı skandiyum ile 39 atom numaralı itriyum elementlerini kapsayan 21. yüzyılın stratejik madenleridir.

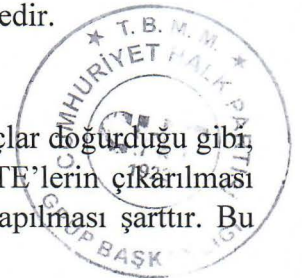
Bu elementlerin kullanım alanları; batarya teknolojileri, yenilenebilir enerji teknolojileri, akıllı telefonlar, dizüstü bilgisayarlar, televizyon ekranları, modern tıp cihazları, uçak motorları, rüzgâr türbinleri, lazerler, havacılık ve savunma sanayisi, süper iletken mıknatıslar, biyomedikal uygulamalar, radar ve füze kılavuz sistemleri ile uzay teknolojileridir.

Dünyada 17 nadir toprak elementi bulunmakta olup bunların en az 7'si Türkiye'de de mevcuttur. Türkiye, yaklaşık 694 milyon tonluk rezerviyle, dünyada aynı sahada bulunan en büyük ikinci nadir toprak elementi yatağına sahip olan Eskişehir-Beylikova bölgesiyle küresel ölçekte öne çıkmaktadır. Bu rezervin içindeki nadir toprak elementi miktarıyla, Türkiye'nin Çin, Vietnam, Brezilya ve Rusya'yla birlikte dünya sıralamasında ilk 5 ülke arasında yer alacağı değerlendirilmektedir.

Ancak bu büyük potansiyele rağmen, AKP hükümetleri döneminde sadece düşük kapasiteli bir pilot tesis kurulmuş; kritik ve stratejik öneme sahip endüstriyel tesislerin kurulumuna başlanmamıştır. Sayıştay raporlarından anlaşılmaktadır ki, projelendirilmesi ve yapımı yıllardır geciktirilen endüstriyel tesislerin yatırım süreci belirsizliğini korumaktadır.

Öte yandan, Erdoğan-Trump görüşmelerinde, Boeing ve LNG anlaşmalarının yanı sıra NTE konusunun da gündeme geldiğine dair iddialar kamuoyuna yansımıştır. Bu iddialar, Türkiye'nin milli serveti niteliğindeki nadir toprak elementlerinin, "trampa" veya taviz karşılığı pazarlık konusu haline getirildiği yönünde ciddi kaygılara yol açmıştır. ABD ile yapılan görüşmelerin kapsamı, koşulları ve Türkiye'ye getirileri hakkında herhangi bir resmî açıklama yapılmamıştır. Bu durum, egemenlik haklarımızın ve milli kaynaklarımızın korunması bakımından ciddi bir denetim boşluğu yaratmaktadır. AKP hükümeti bu süreçte, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin çıkarlarını savunan bir iradede ziyade, iktidarda kalacağı süreyi uzatabilmek için ABD'ye tavizler vermeye hazır bir hükümet görüntüsündedir.

Türkiye'nin NTE rezervlerinin doğru yönetilmesi, önemli ekonomik sonuçlar doğurduğu gibi jeopolitik ve ulusal güvenlik açısından da stratejik bir zorunluluktur. NTE'lerin çıkarılması kadar, rafinasyon ve ileri teknoloji işleme süreçlerinin de Türkiye'de yapılması şarttır. Bu

sayede hem yüksek katma değerli üretim kapasitesi oluşturulabilir hem de dışa bağımlılık azaltılabilir. Üretim planlamaları yapılırken çevresel ve sağlık etkileri mutlaka göz önünde bulundurulmalı, bölge halkının ve ekosistemin korunması güvence altına alınmalıdır.

Ayrıca, bu süreçlerin tamamında parlamenter denetim sağlanmalı, olası yabancı anlaşmaların tüm detayları TBMM'nin onayına sunulmalı ve kamuoyuna şeffaf biçimde açıklanmalıdır. Türkiye'nin enerji dönüşümü ve savunma sanayisi altyapısı için NTE kaynakları, ulusal teknoloji geliştirme hedeflerine hizmet edecek şekilde kullanılmalıdır.

Sonuç olarak; Türkiye'nin geleceği için stratejik bir hazine olan Nadir Toprak Elementleri'nin rant, kişisel çıkar veya dış baskılar uğruna heba edilmemesi, milli üretim altyapısının güçlendirilmesi, kaynaklarımızın tek bir ülkeye bağımlı kalmadan çok taraflı ve ulusal çıkarı önceleyen bir stratejiyle değerlendirilmesi zorunludur.

Bu gerekçelerle, Eskişehir Beylikova sahası başta olmak üzere, Türkiye'nin NTE rezerv miktarının geliştirilmesi, rafinasyon ve ileri teknoloji işleme süreçlerindeki durumunun tespiti, TENMAK NATEN'in kurumsal kapasitesi, yatırım süreçleri ve olası yabancı anlaşmaların Türkiye'nin milli menfaatleri yönünden değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması kamu yararı açısından elzemdir.

Nadir Toprak Elementleri (NTE) kavramı, dünya rezerv dağılımı, rafinasyon ve işleme altyapısının incelenmesi, Türkiye'nin özellikle Eskişehir Beylikova sahasındaki rezervinin teknik, ekonomik ve çevresel açıdan değerlendirilmesi, pilot tesisin mevcut durumunun, üretim kapasitesinin, yatırım süreçlerinin ve şeffaflık durumunun araştırılması; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Eti Maden, TENMAK NATEN ve diğer kurumların bu konudaki faaliyetlerinin incelenmesi, Cumhurbaşkanı Erdoğan ile ABD Başkanı Trump görüşmeleri çerçevesinde, ABD ile imzalanan veya müzakere edilmekte olan NTE konusunu da kapsayan olası anlaşmaların içeriğinin araştırılması, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü 2023 yılı Sayıştay denetim raporundaki NTE konusu ile ilgili bulguların gereğinin yapıp yapılmadığının tespit edilerek kaynakların verimli kullanımının denetlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

İbrahim ARSLAN
CHP Eskişehir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1421 grup numaralı, Zonguldak Milletvekili Sayın Deniz YAVUZYILMAZ tarafından verilen Meclis Araştırma Önergesi'ne katılmak istiyorum.

Gereğini arz ederim. 14.10.2025

İbrahim ARSLAN
Eskişehir Milletvekili

Tel.: 0312-4206110-11

Faks: 0312-4202335

E-posta: ibrahim.arslan2@tbmm.gov.tr